

УДК 631.811.98:635.9

Холод Ю. В., здобувач

Каленська С. М., доктор сільськогосподарських наук,

завідувач кафедри рослинництва

Гарбар Л. А., кандидат сільськогосподарських наук, доцент

Національний університет біоресурсів і природокористування України

E-mail: garbarla@rambler.ru

ВПЛИВ БІОЛОГІЧНО АКТИВНИХ ПРЕПАРАТІВ ТА РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ РОСЛИН НА УКОРІНЕННЯ ЖИВЦІВ РІЗНИХ ВИДІВ RHODODENDRON L.

Цілющі властивості рододендронів здавна відомі в народі. Так, лиски золотистого рододендрона, настояні на 40 % розчині спирту, широко застосовувалися при лікуванні простудних захворювань, як потогінний засіб, при гінекологічних захворюваннях, при ураженні слизових оболонок порожнини рота, ерозіях, як антисептичний засіб, при обмороженнях і т. д. Водні екстракти листків рододендронів застосовують у стоматологічній практиці при захворюваннях ясен, стоматитах. Жителі Сибіру використовують місцеві види рододендронів як сечогінний засіб. Сечогінну дію мають також рододендрони золотистий і понтійський. Рододендрон Адамса нерідко застосовують як інсектицидний засіб для боротьби з міллю. Жовтий рододендрон – сильно отруйна рослина. Він містить ериколін і андромедотоксин, які діють на тварин, подібно до наркотичних речовин.

Впровадження перспективних видів і сортів рододендронів у декоративне садівництво в Україні розпочалося приблизно з початку 80-х років XX століття і з кожним роком його обсяги повільно зростають. Проте широкого впровадження та застосування в інших галузях культура на сьогодні не набула. Цьому є кілька причин, які помітно заважають їх впровадженню в нашої країні. Однією з них є недостатня кількість якісного садивного матеріалу. Другою, не менш важливою причиною, є недостатня обізнаність фахівців щодо технології створення та вирощування стійких насаджень рододендронів.

Особливістю ботанічних видів рододендрону є те, що вони розмножуються насінням, тоді як сортові – лише вегетативно – живцюванням, щепленням, відводками та діленням куща. Це, в свою чергу, забезпечує збереження цінних якостей рослин, що не завжди є можливим за насінневого розмноження. Проте, варто відмітити, що способи вегетативного розмноження є досить складними, не всім доступними.

Програма наших досліджень передбачала вивчення впливу біологічно активних препаратів та регуляторів росту рослин – Крормакс, Гуміфілд, Лігногумат калійний на укорінення живців різ-

них видів *Rhododendron* з метою отримання якісного садивного матеріалу для виробництва лікарської сировини.

Дослідження проводили протягом 2009–2013 років в науково-дослідній лабораторії аналітичних досліджень у рослинництві. Дослід двофакторний: фактор А – види рододендрону – *Rhododendron luteum*, *Rhododendron japonicum*, *Rhododendron aureum*; фактор В – регулятори росту Кропмакс, Гуміфілд, Лігногумат калійний.

Результати досліджень засвідчують, що застосування досліджуваних біологічно активних препаратів та регуляторів росту сприяло підвищенню укорінення порівняно з контрольним варіантом на 30–50 % незалежно від виду рододендрону. Разом з тим, варто відмітити, що використання лігногумату калійного дозволило отримати найвищі показники укорінення на всіх видах рододендрона. При цьому показники укорінення варіювали від 77 % до 83 %.

УДК 631.559:658.562:631.153.3

Хохлов В. В., кандидат сільськогосподарських наук,
старший науковий співробітник відділу землеробства та мелорації
Інститут сільського господарства Полісся НААН
E-mail: hohvovan@ukr.net

УРОЖАЙНІСТЬ ТА ЯКІСТЬ ТРИТИКАЛЕ ОЗИМОГО В КОРОТКОРОТАЦІЙНИХ СІВОЗМІНАХ ЗОНИ ПОЛІССЯ

У результаті проведеної земельної реформи утворилася велика кількість господарств з різною площею землекористування. У зв'язку із звуженням спеціалізації таких господарств та обмеженим набором культур, виникла необхідність у вивченні та використанні у виробництві короткоротаційних сівозмін. У той же час, у зв'язку із підписанням угоди про асоціацію між Україною та Європейським союзом, надзвичайно актуальним є питання вирощування високоякісної продукції рослинництва.

Дослідження проводились на стаціонарному дослідному полі Інституту сільського господарства Полісся НААН в трипільній і чотирипільній сівозміні із біологічною, рекомендованою, альтернативною та інтенсивною системами удобрення.

За результатами чотирирічних досліджень біологічна система удобрення (солома + сидерат) сприяла істотному приросту врожаю відносно неудобреного контролю на 13 %. Рекомендована система удобрення (гній + NPK) забезпечила отримання врожаю зерна тритикале озимого на рівні 3,55–3,71 т/га. Альтернативна система удобрення, яка передбачає заміну гною місцевими органічними матеріалами, соломою та сидератом, забезпечує урожайність сільськогосподарських культур на рівні рекомендованої системи удо-